

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΑΡΧΙΑ

Ήτοι λόγος περί ελευθερίας
Ανωνύμου του ΕΛΛΗΝΟΣ

**Σ αυτούς που έφυγαν πρόωρα , άδικα.
Μόνη παρηγοριά το λαϊκό τραγούδι
"Βάλσαμο στη λησμονιά"**

Αποστολή της Ιστορίας σύμφωνα με τον Βρετανό ιστορικό Καρ είναι να μας κάνει καλύτερους ανθρώπους Η γνώση του παρελθόντος μπορεί και πρέπει να βοηθάει στην κριτική σκέψη για αποφυγή λαθών που έγιναν και που δυστυχώς για την Ελλάδα επαναλαμβάνονται με πιο επώδυνες συνέπειες κάθε φορά.

Επειδή η γνώση βασίζεται στην συλλογικότητα θα ήθελα εισαγωγικά να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στις κυρίες Λένα Διβάνη , Έφη Αβδελά , Λύντια Αρώνη Τσίχλη , Φωτεινή Τομαή , Μάργκαρετ ΜακΜίλαν και τους Κους Μιχάλη Ψαλιδόπουλο ,Γιώργο Μαυρογορδάτο , Κώστα Κωστή, Ιάσωνα Χανδρινό , Νεοκλή Σαρρή ,sir Μάικλ Σμιθ καθώς και κ.ά. για την εξαιρετική δουλειά που έκαναν ο καθένας στον τομέα του , συνθέτοντας ψηφίδα – ψηφίδα το παζλ της γνώσης.

Εισαγωγή

Η ευημερία και η πρόοδος κάθε λαού εξαρτάται από την κατά κεφαλή παραγωγικότητα του, τόσο στα προϊόντα της μεταποίησης, της γεωργίας ή των ορυχείων, όσο και στη διοίκηση, την φιλοσοφία, τις επιστήμες και τις καλές τέχνες.

Οι αρχαίοι Έλληνες κατανόησαν πριν 2500 χρόνια ότι η περιορισμένη παραγωγικότητα της γης τους ουδέποτε θα επέτρεπε να ευημερήσει ακόμη και ο περιορισμένος πληθυσμός τους. Γι' αυτό και στράφηκαν στην μεταποίηση με αποτέλεσμα να καταστούν οι παραγωγικότεροι άνθρωποι της ιστορικής τους περιόδου. Με την παραγωγή έργων τέχνης, με το εμπόριο, με την προσέλκυση ξένων ταξιδιωτών στις ακτές τους καθώς και τη δημιουργία εκείνων των τεχνών, των επιστημών και των φιλοσοφιών που δημιούργησαν την βάση του Δυτικού πολιτισμού.

Η αρχαία Ελλάδα κατέκτησε αυτή την κορυφαία παραγωγικότητα, ευημερία και πρόοδο επειδή συνειδητοποίησε όπως και ο Περικλής ότι όπου η ανταμοιβή της αξίας είναι η μεγαλύτερη εκεί θα βρει και τους καλύτερους πολίτες.

Με τις απτές και τις ηθικές ανταμοιβές που προέβλεπαν για την αξία οι αρχαίοι Έλληνες έβρισκαν και αξιοποιούσαν τα καλύτερα μυαλά – διαχειριστές, οργανωτές, επιστήμονες, φιλοσόφους, εφευρέτες, καλλιτέχνες, τεχνίτες με ικανότητα και δημιουργικότητα για κάθε πτυχή της ζωής.

Οι άνθρωποι της σύγχρονης Ελλάδας αναμφίβολα διαθέτουν το ίδιο ποσοστό ταλαντούχων πνευμάτων με αυτούς της αρχαίας Ελλάδας ή με τους ανθρώπους κάθε άλλης χώρας του κόσμου. Υπάρχουν πλην όμως δεν χρησιμοποιούνται με αποτέλεσμα η κατά κεφαλή παραγωγικότητα της Ελλάδας να είναι κατά πάσα πιθανότητα η χαμηλότερη σε σχέση με κάθε άλλη Ευρωπαϊκή χώρα.

Η αιτία αυτής της στενάχωρης κατάστασης στην οποία βρίσκεται ο Ελληνικός λαός είναι ότι κληρονόμησαν τις στάσεις και την διανοητική λειτουργία αιώνων αγροτικής οικονομίας η οποία τους επιβλήθηκε από τους κατακτητές τους. Υπάρχουν δυο ειδών κατακτητές οι εξωτερικοί και οι εσωτερικοί. Ο συνδυασμός κρίκος ανάμεσα τους είναι το εξωτερικό χρέος. Η ανάγκη οικονομικής βοήθειας από το εξωτερικό για την αντιμετώπιση των πολεμικών δαπανών (δάνεια του αγώνα) από Άγγλους ομολογιούχους ήταν αναπόφευκτο πως θα αύξανε την εξάρτηση της Ελλάδας, τόσο στο οικονομικό όσο και στο πολιτικό επίπεδο. Εξαρτώντας το κράτος τα αναπτυγμένα κράτη κατόρθωσαν να κυριαρχήσουν στις υπανάπτυκτες οικονομίες. Το δανειζόμενο κράτος είναι αναγκασμένο να προσφέρει υλικές εγγυήσεις στους δανειστές, είτε φορολογικές, είτε στο επίπεδο του προϋπολογισμού. Έτσι ένα σημαντικό μέρος των τακτικών εσόδων των δανειζομένων χωρών ελέγχεται από το εξωτερικό.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μια αναφορά σε άρθρο της Μιράντας Ξαφά στην εφημερίδα Καθημερινή όπου αναφερόταν στον μύθο του Αισώπου με τον τζίτζικα και τον μέρμηγκα.

Ο Καποδίστριας ήθελε να πάρει δάνειο που του είχαν υποσχεθεί οι προστάτιδες δυνάμεις με σκοπό να ξοφλήσει τους Άγγλους ομολογιούχους και να προχωρήσει σε διανομή κλήρου στους πενόμενους Έλληνες για να μπορέσει να πάρει μπρος η οικονομία. Αντέδρασαν όμως τα τζιτζίκια, οι προύχοντες, τους οποίους αποκαλούσε φθορείς του έθνους .

Η αντίθεση των προνομιούχων τάξεων στη φιλολαϊκή πολιτική του Καποδίστρια είχε να κάνει με την αναπόφευκτη μείωση ή εξαφάνιση των προνομίων που απολάμβαναν κατά την διάρκεια της Τουρκοκρατίας . δεν πρόφτασε όμως ο Κυβερνήτης να ολοκληρώσει το έργο του. Η πολιτική εμπάθεια των ηττημένων φεουδαρχών βρήκε στα πρόσωπα του Κων/νου και Γεωργίου Μαυρομιχάλη τους πρόθυμους εκτελεστές.

Ο Όθωνας μετά τον αποκλεισμό του Πειραιά τα λεγόμενα Παρκερικά , σκέφτηκε να ζητήσει δάνειο από τον πατέρα του Λουδοβίκου βασιλιά της Βαυαρίας για να αποπληρώσει το δημόσιο χρέος γιατί αντιλήφθηκε και αυτός ότι δεν μπορεί να έχει ανεξάρτητη πολιτική όταν εξαρτάσαι οικονομικά. Τα τζιτζίκια όμως διαφώνησαν και με την σύμφωνη γνώμη των Άγγλων τον ανέτρεψαν.

Με τον ερχομό του Γεωργίου του Α΄ και μέχρι σήμερα με κορμό την Εθνική Τράπεζα τα τζιτζίκια έστησαν ένα πελατειακό κράτος όπου αυτοί διαχρονικά καρπώνονταν τα οφέλη και τα μυρμήγκια τα βάρη. Αυτό οφείλεται στο ότι κλείνοντας το μάτι στην μικροπαραβατικότητα καθιστούσαν τα μυρμήγκια συνένοχα .

Έτσι ο πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης δήλωσε σε τηλεοπτική του συνέντευξη ότι "η διαφθορά είναι κοινωνικό φαινόμενο".

Ο Γεώργιος Παπανδρέου ότι διοικεί μια διεφθαρμένη χώρα και ο Θόδωρος Πάγκαλος έγραψε βιβλίο με τίτλο "όλοι μαζί τα φάγαμε".

Όπως έγραψε και ο Γεώργιος Βλάχος στο διαχρονικά δημοσιογραφικό όργανο των τζιτζικιών στην Καθημερινή "θα τρώμε με χρυσά κουτάλια".

Κεφάλαιο 1^ο

1919

Ο 20^{ος} αιώνας είναι ο αιώνας των εθνικισμών, των βίαιων μετακινήσεων πληθυσμών, των εθνοκαθάρσεων και των γενοκτονιών.

Τον Μάιο του 1919 ο ελληνικός στρατός αποβιβαζόταν κατόπιν εντολής των συμμάχων στη Σμύρνη εν μέσω ξέφρενων πανηγυρισμών. Το όραμα της Μεγάλης Ελλάδας φαινόταν ξεκάθαρα εφικτό, μόνο που τα οράματα και τα όνειρα μετατρέπονται πολλές φορές σε εφιάλτες.

Σήμερα το 2019 μπορούμε να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για το πως το όραμα μετατράπηκε τελικά στον εφιάλτη της Μικρασιατικής καταστροφής και τον ξεριζωμό του Ελληνισμού από την Μικρά Ασία και τα παράλια του Πόντου ύστερα από πάνω από 20 αιώνες παρουσίας.

Οι βάσεις της πολιτικής του Βενιζέλου τέθηκαν πριν από τον Μεγάλο Πόλεμο κατά τις μυστικές συνομιλίες του με τον Λούντβιχ Τζώρτζ, τον Τσώρτσιλ και τον σερ Τζων Σταυρίδη, στα τέλη του 1912 και στις αρχές του 1913. Η Ελλάδα θα γινόταν η ανερχόμενη δύναμη της ανατολικής Μεσογείου και στη θέση της καταρρέουσας Οθωμανικής αυτοκρατορίας θα ήταν ο στυλοβάτης της Βρετανικής πολιτικής και ο προστάτης των συγκοινωνιών της Βρετανικής αυτοκρατορίας: διώρυγα του Σουέζ, δρόμοι για τις Ινδίες.

Όπως το έθεσε ο Βενιζέλος στον Σταυρίδη “ Το μέλλον της Ελλάδας θα ήταν πολύ διαφορετικό από το παρελθόν της “

Θα ενίσχυε το ναυτικό της, θα ανέπτυξε τους σιδηροδρόμους και το εμπόριο της και με την φιλία της Αγγλίας και της Γαλλίας θα γινόταν στην Ανατολή μια δύναμη που κανένας δεν θα μπορούσε να αγνοήσει.

Το 1916 μετά την αποτυχημένη απόβαση στην Καλλίπολη και τις σφαγές των Αρμενίων από την κυβέρνηση των Νεότουρκων ο Άγγλος σερ Μαρκ Σάϊκς και ο Γάλλος Ζωρζ Πικό έκαναν διαπραγματεύσεις για την μυστική συμφωνία που φέρει το όνομα τους και η οποία καθόριζε τις ζώνες επιρροής μεταπολεμικά και τις εδαφικές προσαρτήσεις που θα εξασφάλιζαν στην Ασιατική Τουρκία η Βρετανία, η Γαλλία και η Ρωσία.

Στη Ρωσία εκχωρήθηκαν οι επαρχίες της Τραπεζούντας, του Μπίτλις, του Βαν και του Ερζερούμ καθώς και τμήμα του νοτίου Κουρδιστάν. Η Γαλλία θα έπαιρνε την παράκτια λωρίδα της Συρίας, το βιλαέτι των Αδάνων συν το τμήμα της Ασιατικής Τουρκίας μεταξύ Συρίας και Μεσοποταμίας.

Η Αγγλία θα έπαιρνε την νότια Μεσοποταμία (πετρέλαια της Μουσούλης) με την Βαγδάτη.

Ποια θα ήταν η θέση της Τουρκίας σ αυτό το νέο σχήμα;

Η Τουρκία θα καταντούσε ένας αξιοθρήνητα μικροσκοπικός πυρήνας στην κεντρική Μικρά Ασία, περιορισμένος στα βιλαέτια της Κασταμονής, της Άγκυρας και του Ικονίου.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω μια επισήμανση. Δυο ήταν οι καθοριστικοί παράγοντες που οι Έλληνες της Μικράς Ασίας και του Πόντου δεν είχαν την τύχη των Αρμενίων.

Ο πρώτος ήταν ότι οι Γερμανοί συμβουλάτορες των Νεότουρκων δεν ήθελαν να φέρουν σε δύσκολη θέση τον βασιλιά Κων/νο , όσο αυτός κρατούσε την ευμενή ουδετερότητα για τις κεντρικές δυνάμεις της Ελλάδας στον Μεγάλο πόλεμο.

Ο δεύτερος και εξίσου σημαντικός ήταν ότι στην Θεσσαλονίκη , η οποία ήταν το μεγαλύτερο διοικητικό κέντρο μετά την Κωνσταντινούπολη, ζούσαν υψηλόβαθμα στελέχη της Οθωμανικής ελίτ ανάμεσα τους και η μητέρα και αδελφή του Κεμάλ.

Στις 10 Αυγούστου 1920 υπογράφηκε η συνθήκη των Σεβρών βάσει της οποίας η Οθωμανική αυτοκρατορία έπαυε να υπάρχει. Ήταν στην ουσία ακριβές αντίγραφο της συμφωνίας Σάϊκς – Πικώ. Η συνθήκη προέβλεπε ένα ελεύθερο και ανεξάρτητο κράτος και ένα αυτόνομο Κουρδιστάν στα ανατολικά. Αυτή ήταν σίγουρα η ωραιότερη στιγμή στη ζωή του Βενιζέλου. Η Ελλάδα κέρδιζε ολόκληρη την Θράκη ,τα νησιά του Αιγαίου μαζί με την Ίμβρο , την Τένεδο , τα Δωδεκάνησα εκτός από την Ρόδο και μια γενναία περιοχή στην Σμύρνη. Τα χαρτιά που υπογράφηκαν στις Σέβρες ήταν χάρτινες νίκες γιατί οι Τουρκικές εθνικιστικές δυνάμεις έμεναν στη θέση τους, αποφασισμένοι να αντισταθούν .Ο Ελληνικός στρατός ήταν εκείνος που είχε την υποχρέωση να επιβάλει τους όρους της συνθήκης.

Η επιστροφή του Κων/νου μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου το 1920 έλυσε όλους τους δεσμούς νομιμοφροσύνης των Συμμάχων προς την Ελλάδα και ακύρωσε όλες τις υποχρεώσεις.

Μόλις μαθεύτηκαν τα νέα για την ήττα του Βενιζέλου ο Γαλλικός τύπος άρχισε εκστρατεία για την αναθεώρηση της συνθήκης των Σεβρών. Στην Αγγλία ,τα νέα για την πτώση του Βενιζέλου ενέτειναν τις διαφορές απόψεων ανάμεσα στον Λούντ Τζωρτζ και στον Τσώρτσιλ.

Το υπουργείο αμύνης παρουσίασε ένα μνημόνιο για τη στρατιωτική κατάσταση στην Ανατολή , το οποίο αντικατόπτριζε έναν όλο και πιο μεγάλο φόβο για ενδεχόμενη προσέγγιση μεταξύ Τούρκων εθνικιστών και Ρώσων μπολσεβίκων .Κατά την εκτίμηση του το Βρετανικό γενικό στρατηγείο αποφάνθηκε ότι οι Κεμαλικοί μολοντί είχαν αγωνία να εξασφαλίσουν Ρωσικά όπλα και πολεμοφόδια , δεν εννοούσαν ομόφωνα να επιτρέψουν στους μπολσεβίκους να διεισδύσουν στην Ανατολία.

Το μνημόνιο αντανακλούσε την παθιασμένη άποψη του Τσώρτσιλ ότι η βάση της Βρετανικής πολιτικής στην Εγγύς Ανατολή έπρεπε να είναι η ανάσχεση της Σοβιετικής Ρωσίας . Η ειρήνη με τον Κεμάλ θα εξασφάλιζε τα Βρετανικά συμφέροντα στην Κων/πολη και συγχρόνως θα διευκόλυνε τη θέση της Μεγάλης Βρετανίας στην Αίγυπτο , τη Μεσοποταμία , την Περσία και την Ινδία.

Στις 20 Δεκεμβρίου επαύριο της άφιξης του Κων/νου στην Αθήνα , ο Χάρολντ Νίκολσον συνόψισε την πολιτική γραμμή των τριών συμμαχικών δυνάμεων σ ένα ενδιαφέρον μνημόνιο. Οι Γάλλοι και οι Ιταλοί ήθελαν να καταστρέψουν την Μεγάλη Ελλάδα , οι Βρετανοί να την διατηρήσουν.

“Η ιδέα που μας παρακινούσε να υποστηρίξουμε την Ελλάδα δεν ήταν συναισθηματική παρόρμηση αλλά η φυσική έκφραση της ιστορικής μας πολιτικής δηλαδή η προστασία της Ινδίας και της

διώρυγας του Σουέζ. Επί ένα αιώνα είχαμε υποστηρίξει την Τουρκία ως πρώτη γραμμή άμυνας στην ανατολική Μεσόγειο. Η Τουρκία αποδείχτηκε αναξιόπιστη και υποχωρήσαμε στη δεύτερη γραμμή. Τη γραμμή από τη Σαλαμίνα στη Σμύρνη . Γεωγραφικά η θέση της Ελλάδας είναι μοναδική για τον σκοπό μας : πολιτικά ήταν αρκετά ισχυρή , ώστε να κάνουμε οικονομία στα έξοδα τον καιρό της ειρήνης και αρκετά αδύναμη ώστε να είναι απολύτως υποχείριο μας στον πόλεμο. Η συνθήκη των Σεβρών θα ήταν επομένως ένα τεράστιο ατού αν πετύχαινε “

Κατά την άποψη του Κώρζον , ήταν ανάγκη πριν πάρουν οποιαδήποτε πολιτική απόφαση να περιμένουν και να δουν πως θα τα έβγαζε πέρα η Ελλάδα χωρίς χρήματα , αν τα στρατεύματα θα πολεμούσαν χωρίς να πληρώνονται. Φαινόταν πραγματικά κατά τη φράση του Τσώρτσιλ ότι “ ο πόλεμος έπρεπε να γίνει δη αντιπροσώπου. Οι πόλεμοι που διεξάγονται μ αυτόν τον τρόπο από μεγάλα έθνη είναι πολύ επικίνδυνοι για τον αντιπρόσωπο “.

Ο μόνος που από την αρχή είχε ενστάσεις στο όραμα της Ιωνίας του Βενιζέλου ήταν ο Μεταξάς.

Στις 7 Απριλίου 1921 ο Γούναρης και ο Πρωτοπαπαδάκης σε μια πεντάωρη συνομιλία στο σπίτι του Πρωτοπαπαδάκη , εξέθεσαν τη στρατιωτική κατάσταση στον Μεταξά και τον παρακίνησαν αν ήθελε να γίνει ο ίδιος αρχηγός του επιτελείου. Αρνήθηκε να πέσει στην παγίδα. Υποστήριξε ότι αν τυχόν έμπαινε στο επιτελείο θα εξαπατούσε τον Ελληνικό λαό στηρίζοντας έναν πόλεμο στον οποίο ο ίδιος δεν πίστευε.

Στην ερώτηση του Θεοτόκη γιατί ο Μεταξάς δεν πίστευε στην πολιτική του πολέμου εκείνος απάντησε. “Γιατί πράγματι ζητείτε την κατάκτηση εν Μ. Ασία; Κατά το φαινόμενο μόνο πρόκειται περί της συνθήκης των Σεβρών . Πρόκειται περί διαλύσεως της Τουρκίας και εγκαθιδρύσεως του κράτους μας επί των χωρών της. Οι δε Τούρκοι αισθάνονται τι ζητούμεν. Εάν εστερούντο εθνικού αισθήματος, ίσως τοιαύτη πολιτική να ήτο δυνατή. Αλλά απέδειξαν ότι έχουν όχι θρησκευτικό, αλλά εθνικό αίσθημα. Εννοούν δηλαδή να παλαίσουν υπερ της ελευθερίας και ανεξαρτησίας των, ακριβώς δια τα αυτά πράγματα , υπέρ των οποίων ηγωνίσθημεν και ημείς κατ’ αυτών. Αισθάνονται ότι η Μ. Ασία είναι η πατρίς των και ότι ημείς είμεθα επιδρομείς “

Ο Μεταξάς κατέληγε ότι η νίκη ήταν ανέφικτη. Ακόμα κι αν η θερινή εκστρατεία του Ελληνικού στρατού πετύχαινε και ο Κεμάλ πείθονταν να υπογράψει την συνθήκη των Σεβρών , οι Έλληνες θα αναγκάζονταν να εκκενώσουν την Μ. Ασία και να αποστρατεύσουν τον στρατό. Δεν θα είχαν την δύναμη να αποτρέψουν την αναπόφευκτη εξέγερση του Τουρκικού εθνικισμού , τη συγκρότηση νέων αντάρτικων ομάδων και την έναρξη ενός νέου πολέμου.

Σαν αντίλογος στις απόψεις του Μεταξά είναι ότι, εσφαλμένη ή μη , η πολιτική Βενιζέλου και Φιλελεύθερων είχε μια συγκεκριμένη τακτική και στόχευση. Έναντι αυτής εναλλακτικό σχέδιο , έστω στοιχειωδώς συγκροτημένο, δεν υπήρξε ποτέ.

“Κάθε τραγωδία λοιπόν είναι μείξη σφαλμάτων και ατυχημάτων “ όπως είπε ένας από τους βασικούς πρωταγωνιστές του Μικρασιατικού ζητήματος, ο Λούντ Τζωρτζ . Όσοι όμως επιδίδονται στη λαθολογία, προφανώς υποτιμούν τους εξής παράγοντες:

A) Ότι η εποχή των πολυεθνικών κρατών έβαινε οριστικά στο τέλος της. Η Ελληνική απόβαση απλώς επιτάχυνε εξελίξεις που είχαν ήδη δρομολογηθεί. Ο Μικρασιατικός Ελληνισμός ή θα εκδιώκονταν , αργά ή γρήγορα από τις εστίες του ή θα επεβίωνε υπό Ελληνική κυριαρχία.

B) Ότι το 1919 η Μικρά Ασία διαμελιζόταν και όλοι έσπευδαν να πάρουν μερίδιο. Κανείς Έλληνας πολιτικός , όσες εύλογες αμφιβολίες και να είχε αρχικά , δεν θα άφηνε αυτοβούλως μια νικήτρια χώρα έξω από κάθε διεκδίκηση. Αυτό επί της ουσίας έπραξαν οι αντιβενιζελικοί ηγέτες οι οποίοι ήθελαν την μικρή πλην έντιμη Ελλάδα και την Μεγάλη Ιδέα ρομαντική φαντασίωση.

Ας δούμε τι έγραψε ο Γεώργιος Βλάχος στην Καθημερινή “ Συμπονούμε και συμπαθούμε τους πρόσφυγες ως ανθρώπους και αδελφούς δυστυχήσαντας και παθόντας. Αλλά δεν τους θέλομεν ούτε ως ψηφοφόρους, ούτε ως εκλογείς, ούτε ως εκλέξιμους, ούτε ως πολίτας δικαιούμενους να κυβερνήσουν την Ελλάδα “ 30 Ιουλίου 1928

Η άφιξη και εγκατάσταση 1.200.000 και πλέον προσφύγων σε συνολικό πληθυσμό 6.200.000 αποτέλεσε πραγματικό σοκ για τους Ελλαδίτες, ψυχολογικό, πολιτιστικό και κυρίως οικονομικό.

Το μεγάλο κέρδος όμως της προσφυγικής εγκατάστασης κυρίως στην Βόρεια Ελλάδα ήταν ότι η Ελλάδα έγινε πιο ομογενής εθνικά χώρα. Ο Ελληνικός πληθυσμός της Μακεδονίας ανήλθε πλέον στο 89% από το υπερτιμημένο 42% πριν τους Βαλκανικούς πολέμους. Σε κάποιες επαρχίες η πληθυσμιακή αλλαγή θα είναι εντυπωσιακή. Στην επαρχία του Δεμίρ Χισάρ (Σιδηρόκαστρο) οι Έλληνες από το 19% θα ανέλθουν στο 84%, στα Καϊλάρια (Πτολεμαΐδα) από το 20% στο 93%, στη Δράμα από το 15% στο 97% , ενώ στο Κιλκίς από το 0% στο εμφαντικό 97%. Στη Θεσσαλονίκη οι πρόσφυγες θα αποτελέσουν περισσότερο από το 30% των κατοίκων της μετατρέποντας τον Ελληνικό πληθυσμό από έντονα μειοδοτικό σε πλειοψηφικό και την ίδια την πόλη από Madre de Israel σε πρωτεύουσα των προσφύγων.

Κεφάλαιο 2^ο

Εκπαίδευση

Είχα παρακολουθήσει μια εκπομπή για τα προβλήματα της εκπαίδευσης στην Ελλάδα σε σχέση με έρευνα του δημοσιογράφου Παύλου Τσίμα για το εκπαιδευτικό σύστημα στην Φιλανδία , που θεωρείται από τα καλύτερα παγκοσμίως

Η φιλοσοφία του συστήματος εκπαίδευσης στη Φιλανδία είναι να μάθει στους μαθητές και αυριανούς πολίτες την ομαδικότητα, γιατί η Δημοκρατία βασίζεται στην ενεργό συμμετοχή όλων των πολιτών. Όλα γίνονται κατά ομάδες , το κάθε σχολείο έχει θεατρική ομάδα , ορχήστρα , αθλητικές ομάδες όπου ο μαθητής αξιοποιεί μέσα από την συνεργατικότητα τα ατομικά του χαρίσματα στο έπακρο. Οι δάσκαλοι αποκτούν με τους μαθητές σχέση ζωής μιας και έχουν την ίδια τάξη για όλα τα χρόνια του δημοτικού.

Έτσι ο δάσκαλος κατευθύνει τους μαθητές ανάλογα με τις δεξιότητες τους, αυτό συνεχίζεται και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση με αποτέλεσμα οι μαθητές κάνοντας αυτό που τους αρέσει να αποδίδουν πολύ καλύτερα. Εξετάσεις από τάξη σε τάξη δεν υπάρχουν παρά μόνο στο τέλος της δευτεροβάθμιας για όσους επιθυμούν να σπουδάσουν στα Α.Ε.Ι.

Η εκπαίδευση είναι δωρεάν και δημόσια ,ενώ παρέχονται σχολικά γεύματα και κανένας υπουργός παιδείας είτε είναι συντηρητικός είτε σοσιαλοδημοκράτης δεν αλλάζει παρά μόνο για να βελτιώσει το εκπαιδευτικό σύστημα.

Οι εκπαιδευτικοί θεωρούνται από τα πιο αξιόλογα μέλη της κοινωνίας και αμοιβονται πολύ καλά.

Γενικά οι Φιλανδοί είναι βιβλιόφιλος λαός αφού η γνώση μαζί με την κριτική σκέψη παράγει καλά αποτελέσματα. Το βασικό τους μόντο είναι “σκεφτόμαστε περισσότερο , πιστεύουμε λιγότερο “.

Ο αντίκτυπος όλων αυτών είναι ότι η Φιλανδία βάσει κατάταξης του ΟΟΣΑ βρίσκεται στην χαμηλότερη θέση όσο αφορά την διαφθορά (παραοικονομία, φοροδιαφυγή, αδήλωτη εργασία) , ενώ οι κοινωνικές ανισότητες είναι περιορισμένες, το ίδιο και η παραβατικότητα.

Αυτός είναι ο λόγος που οι Έλληνες , οι οποίοι διαθέτουν φαντασία, όταν μεταναστεύουν σε χώρες με οργάνωση και καταμερισμό εργασίας διαπρέπουν.

Αντίθετα με ότι ισχύει στη Φιλανδία , στην Ελλάδα ο εκπαιδευτικός καταπιέζεται και περιορίζεται στον πολιτισμό μας. Ο δάσκαλος βρίσκεται μέσα σ ένα κόσμο , όπου η έμφαση δίδεται σε εκείνους τους αντικειμενικούς στόχους και εκείνα τα επιτεύγματα που έχει σε εκτίμηση η κοινωνία μας , ενώ ο ίδιος αμείβεται από μέτρια έως ελάχιστα. Κρίνοντας τον εαυτό του βάσει των κοινά αποδεκτών αντιλήψεων δεν μπορεί παρά να νοιώθει ένα αίσθημα κατωτερότητας γιατί βρίσκεται διαρκώς σε σύγκριση με τον επιτυχημένο επιχειρηματία και τον επιτυχημένο ηγέτη του έξω κόσμου. Έτσι ο εκπαιδευτικός καταπιέζεται και περιορίζεται στην κοινωνία μας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο εκπαιδευτικός έχει διδαχθεί να διεγείρει τη σκέψη μεμονωμένων μαθητών στην τάξη του, αλλά όχι να διαπαιδαγωγεί το ευρύ κοινό. Σε μια δημοκρατία , ένας εκπαιδευτικός θα έπρεπε , εκτός των

ακαδημαϊκών του καθηκόντων , να διατηρεί μια συγκεκριμένη και συνολική σχέση με το γενικό κοινό. Αυτό το κοινό δεν εμπίπτει στα άμεσα ακαδημαϊκά του καθήκοντα αλλά εξαρτάται από αυτό για την επιβίωση του, για την ηθική υποστήριξη και το γενικό πολιτισμικό υπόβαθρο επί των οποίων πρέπει να θεμελιωθεί η δουλειά του .

Στο τομέα της εκπαίδευσης διαπιστώνουμε ότι η εξέλιξη του επαγγελματία δεν έχει συγχρονιστεί με την κοινωνική εξέλιξη γύρω του και είναι ανίδεος όσο αφορά τα εργαλεία διάδοσης ιδεών που έχει αναπτύξει η σύγχρονη κοινωνία. Εν προκειμένου πρέπει να ξεκινήσει η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα κανονικά σχολεία για να διευρυνθεί η οπτική τους γωνία. Το σχολείο πρέπει να μεριμνήσει για την κατάρτιση του εκπαιδευτικού , ώστε να τον κάνει να συνειδητοποιήσει ότι η δουλειά του είναι διττή : να παρέχει εκπαίδευση ως δάσκαλος και ως προπαγανδιστής. Η Ελληνική κοινωνία ή τουλάχιστον ένα μεγάλο μέρος της, θα μπορούσε να έχει αναπτύξει καλύτερη συλλογική συνείδηση και πιο γρήγορα κοινωνικά, πολιτικά και καταναλωτικά αντανakλαστικά , αν είχε στοιχειώδη γνώση των θεμελιωδών αρχών της σύγχρονης προπαγάνδας, η οποία αποτελεί ένα εργαλείο διαφώτισης του κοινού σχετικά με τις μεθόδους μαζικής χειραγώγησης.

Θα αναφερθώ σε ένα παράδειγμα το οποίο είναι και σήμερα τραγικά επίκαιρο και σχεδόν αποσιωπάται από τα εγχειρίδια ιστορίας και έχει να κάνει με το προσφυγικό. Είναι σχεδόν αδιανόητο πως σε ένα πληθυσμό 5.000.000 το 1919 προστέθηκαν σε ελάχιστο χρόνο 1.500.000 άνθρωποι που θα έπρεπε να τραφούν , να στεγασθούν , να ζήσουν εν τέλει. Είναι το μεγαλύτερο επίτευγμα της νεότερης Ελληνικής ιστορίας που αποδεικνύει ότι όταν υπάρχει πολιτική βούληση , στοχοθεσία , καταμερισμός εργασίας και χρηστή διαχείριση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων τότε μπορούμε να πετύχουμε εξαιρετικά αποτελέσματα . το ανάλογο για την σημερινή Γαλλία των 50.000.000 θα ήταν η εισροή ενός πληθυσμού 15.000.000. Σε λιγότερο από μία δεκαετία οι “πεινώντες και διψώντες “ πρόσφυγες αποκαταστάθηκαν και σμίλευσαν το πρόσωπο της Νέας Ελλάδας δημιουργώντας μια εύκαμπτη αλλά άθραυστη ραχοκοκαλιά. Δυστυχώς αυτό το μοναδικό στα παγκόσμια ιστορικά γεγονός αντί να αποτελέσει τον κανόνα παρέμεινε η τραγική εξαίρεση.

Ο Κωστής Παλαμάς έγραψε “ Μάθαμε πολλά για τον μύθο του '21 , για την αλήθεια όμως λίγα “ Μετά το τέλος των επεκτατικών πολέμων η Οθωμανική αυτοκρατορία άρχισε να παρακμάζει με ολοένα και πιο γρήγορο ρυθμό .

Αυτό οφειλόταν στην υποτίμηση του νομίσματος και στην αύξηση της οικονομικής εξάρτησης (διομολογήσεις – δανεισμός) για την εξυπηρέτηση ενός ολοένα και αυξανόμενου δημοσίου χρέους Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την επιβολή προοδευτικά βαρύτερης φορολόγησης στους ραγιάδες.

Ο πληθυσμός ήταν χωρισμένος σε δυο κατηγορίες περιλάμβανε τους υπηκόους που κατέβαλλαν τους φόρους και εκείνους που εκπροσωπούσαν την πολιτική εξουσία και απαλλάσσονταν από την φοροδοσία. Οι “ μακάριοι “είχαν το προνόμιο να νέμονται ένα ιδανικό μέρος από το υπερπροϊόν άλλων χωρίς καμία συμβολή στην όλη παραγωγή. Κύριο μέλημα του “ μακαρίου “ ήταν να τοποθετήσει στη θέση του τα παιδιά του, για να εξακολουθήσουν ως προέκταση του εαυτού του να δρέπουν τους καρπούς του. Οι φορείς της πολιτικής εξουσίας συμπεριφέρονταν σαν να είναι ιδιοκτήτες όχι μονάχα του κράτους και των υπηρεσιών του , αλλά και των υπηκόων. Το έντονο αίσθημα υπεροχής που κυριαρχούσε , συμβάδιζε με την ιεραρχική τοποθέτηση καθενός από τους μισθοδοτούμενους κρατικούς υπαλλήλους. Έτσι λοιπόν μια κακή σοδειά ήταν ικανή ν ανάψει την σπίθα της εξέγερσης στους βαρύτερα φορολογούμενους ραγιάδες. Υπήρχαν όμως και άλλες παράμετροι που ευνόησαν την Ελληνική επανάσταση. Μια μερίδα Ελλήνων αποτελούσε διεθνή εμπορική και διοικητική τάξη, εγκατεστημένη σε παροικίες και κοινότητες απ’ άκρη σ άκρη στην Οθωμανική αυτοκρατορία και πέρα απ’ αυτήν. Στους κόλπους αυτής της κοσμοπολίτικης διασποράς ρίζωσαν οι ιδέες της Γαλλικής Επανάστασης : ο φιλελευθερισμός, ο εθνικισμός και οι μέθοδοι πολιτικής οργάνωσης από μασονικές μυστικές εταιρείες. Ο Ρήγας , ο ηγέτης ενός πρώιμου και παμβαλκανικού επαναστατικού κινήματος προσαρμοσε τη Μασσαλιώτιδα στα Ελληνικά δεδομένα. Η φιλική Εταιρεία που ήταν κατά κύριο λόγο υπεύθυνη για την επανάσταση του 1821 , ιδρύθηκε στο λιμάνι της Οδησού το 1814. Άλλος ευνοϊκός παράγοντας ήταν η ύπαρξη εμπορικού στόλου με πάνω από 20.000 εμπειροπόλεμους ναυτικούς, μιας και βάση της συνθήκης του Κιουτσούκ -Καϊνάρτζή τα εμπορικά πλοία μπορούσαν να είναι οπλισμένα για να αποκρούουν τυχόν πειρατικές επιθέσεις.

Οι Έλληνες караβοκύρηδες πλούτισαν κατά την διάρκεια των Ναπολεόντειων πολέμων σπάζοντας το εμπάργκο των Άγγλων , αποκομίζοντας μεγάλα κέρδη. Η ύπαρξη του Ελληνικού στόλου βοήθησε καθοριστικά στην εδραίωση της επανάστασης τα πρώτα δυο κρίσιμα χρόνια. Τέλος υπήρχε στην Αγγλία μεγάλο διαθέσιμο πλεόνασμα για επενδύσεις από τα κέρδη της βιομηχανικής επανάστασης. Οι Άγγλοι επενδυτές δάνειζαν αφειδώς. Έτσι τα δάνεια του οίκου Ρότσιλντ προς τους επαναστατημένους Έλληνες ήταν μια ντε φάκτο αναγνώριση της ανεξάρτητης Ελλάδας.

Ο αγώνας του 1821 άρχισε με αναπεπταμένες τις σημαίες της Φιλικής για να λήξει με την εθνική ανεξαρτησία ενός τμήματος του Ελληνικού εδάφους. Η Ελληνική επανάσταση και σαν ιδεολογικό κίνημα και σαν γεγονός δέχτηκε παρεμβάσεις που αλλοίωσαν την αρχική της μορφή. Η Φιλική ηττήθηκε γρήγορα και παρέδωσε τα όπλα γιατί ο πυρήνας της αστικής τάξης που προωθούσε την επανάσταση, ήταν σημαντικά αδύναμος. Στο εσωτερικό αλλεπάλληλες ήττες και συμβιβασμοί στον αγώνα με τα φεουδαρχικά στοιχεία. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την αποτυχία του βασικού στόχου να περιέλθει δηλαδή η γη στα χέρια των ακτημόνων. Η φεουδαρχική διάρθρωση της ιδιοκτησίας είχε δυσμενείς επιπτώσεις πάνω στην εξέλιξη της χώρας. Η εξουσία παρέμεινε μόνιμα στα χέρια των “μακαρίων “. Ο νέος Ελληνικός εθνικισμός ενίσχυσε και τον λανθάνοντα εθνικισμό των άλλων βαλκανικών λαών. Με αυτή την έννοια η Ελληνική ανεξαρτησία υπήρξε η ουσιαστική προϋπόθεση για την ανάπτυξη των άλλων βαλκανικών εθνικισμών.

Περίοδος 1^η 1842 – 1902

Αγόρευση του Αλέξανδρου Κουμουνδούρου στη συνεδρίαση της βουλής στις 23 Ιουλίου 1869. Απευθυνόμενος προς τους βουλευτές “ Πότε νομίζετε ότι θα έλθει ο καιρός να ζητάτε ευθύνες απ’ αυτούς που διαχειρίζονταν τα δημόσια; Αν τα πράγματα δεν πάνε καλά στη χώρα , αυτό οφείλεται στην αμνηστία που κατ’ επανάληψη δίνουμε στους φταίχτες υπουργούς. Αν επαναλαμβάνουμε ότι έγινε έγινε και ας φροντίσουμε για το μέλλον, ποια ευνομία και αίσιο μέλλον ελπίζεται να έχει ο τόπος , όταν αφήνετε την ανομία ατιμώρητη; Τότε η γενική κατάσταση θα είναι η ίδια , αντί να ελαττώνονται τα χρέη του δημοσίου θα αυξάνονται. Να θυμάστε ότι ο παθών είναι το έθνος “.

Με την ίδρυση της εθνικής Τράπεζας της παραχωρήθηκε το σημαντικό δικαίωμα , να εκδίδει γραμμάτια (δηλ. χρήμα). Ενώ αυτή λαμβάνει τόκο χρησιμοποιώντας τα γραμμάτια σε προεξοφλήσεις ή δανείζοντας αντί μετρητών. Επίσης ο νόμος της 12^{ης} Ιουλίου 1843 έδωσε στην Τράπεζα ,επεκτείνοντας τον κύκλο εργασιών της , το δικαίωμα χορήγησης πιστώσεων δι’ ανοικτών λογαριασμών. Χρήση των ανοικτών λογαριασμών μπορεί να κάνει το εμπόριο και η γεωργία. Γιατί επιτρέποντας τις χορηγήσεις με την εγγύηση τριών υπογραφών μπορούσε να χορηγηθεί στους κτηματίες το δικαίωμα να δανείζονται προσωρινά τα αναγκαία ποσά μέχρι την συγκομιδή της σοδειάς τους. Η οικονομική εξάρτηση των σταφιδοκαλλιεργητών από τους σταφιδέμπορους και τοκογλύφους αποτέλεσε το κυριότερο χαρακτηριστικό του 19^{ου} αιώνα. Σύμφωνα με την επικρατούσα συνήθεια οι έμποροι έδιναν στους καλλιεργητές κάποια προκαταβολή και προαγόραζαν ολόκληρη τη σοδειά, χωρίς να έχουν προκαθοριστεί οι τιμές του προϊόντος. Έτσι απομυζούσαν τους παραγωγούς οι οποίοι δεν ήταν ποτέ “ κύριοι “ της τιμής πώλησης του προϊόντος τους. Τα επιτόκια για ενυπόθηκα δάνεια κυμαίνονταν από 18% - 24% , αν στον παραπάνω τόκο προστεθούν οι προμήθειες των μεσιτών και οι κλοπές που γίνονταν κατά το ζύγισμα , οι σταφιδοπαραγωγοί κατέληγαν να πληρώνουν ένα 30% επί του δανείου τους.

Προκειμένου οι καλλιεργητές να συνάψουν δάνειο με την Εθνική Τράπεζα χρειάζονταν τη μαρτυρία δυο αξιόπιστων εμπόρων από την κορυφή της κοινωνικής ιεραρχίας. Μ αυτό τον τρόπο διαγωνίζονταν η εξάρτηση τους από την κυρίαρχη τοπική ομάδα , όπου κτηματοδότες και έμποροι συνέπιπταν στο ίδιο πρόσωπο ή στην ίδια οικογένεια. Αυτός ήταν ο βασικός πυλώνας του πελατειακού κράτους αφού εξαγοράζονταν συνειδήσεις και ψήφοι.

Η περίοδος όμως της άνθησης της διαπλοκής και συστηματικής διασπάθισης του δημοσίου χρήματος ξεκινάει από το 1860 και έπειτα με την ενθρόνιση του βασιλέα Γεωργίου του Α΄.

Είναι η περίοδος των δημοσίων έργων που ξεκινούν με την ίδρυση της εταιρείας Ελληνικής Ατμοπλοΐας , ενώ στη συνέχεια έχουμε την ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου.

Η εταιρεία Ελληνικής ατμοπλοΐας ιδρύθηκε το 1857. Αν η κυβέρνηση ακολουθούσε κατά γράμμα τη σύμβαση που είχε υπογράψει με την εταιρεία θα δαπανούσε συνολικά υπέρ της επιχείρησης 1.579.666 δρχ. Στην πραγματικότητα η εταιρεία κόστισε στην κυβέρνηση μόνο τα πρώτα δώδεκα χρόνια της λειτουργίας της 7.075.673 δρχ. για να κλείσει το 1892 έχοντας συνολικό παθητικό από ζημιές 31.441.333 δρχ. Οι κυριότεροι λόγοι της ανομολόγητης αυτής χρεοκοπίας είναι πολλοί και σταθερά επαναλαμβανόμενοι δηλ. : η πολυτέλεια στις δαπάνες, οι καταχρήσεις στην έκδοση εισιτηρίων , η κακή διαχείριση των ασφαλιστικών κεφαλαίων της εταιρείας, ο μεγάλος αριθμός και το μέγεθος των ατμόπλοιων , η υπερβολική κατανάλωση γαιανθράκων και οι μεγάλες ζημιές από την εκτέλεση ορισμένων εσωτερικών γραμμών. Τα ποσά αυτά όπως ήταν φυσικό δανειζόταν το κράτος από την Εθνική Τράπεζα με αποτέλεσμα την αύξηση του δημόσιου χρέους.

Η ανάπτυξη του σιδηροδρομικού δικτύου ξεκινάει από το 1882 με τον Χαρίλαο Τρικούπη και ολοκληρώνεται το 1910 με μεγάλη καθυστέρηση ενώ είχε ήδη συντελεστεί η χρεοκοπία της χώρας το 1893. Φορτισμένος γεωπολιτικά και ιδεολογικά ο σιδηρόδρομος επεκτείνεται σε όλο τον κόσμο μετά την δεκαετία 1870-80.

Νέες χώρες , στο περιθώριο ως τώρα της ανάπτυξης , επιθυμούν την ξενόφερτη πρόκληση και τους μυθικούς καρπούς της , στην προσπάθεια τους να ανακαλύψουν την εθνική τους ταυτότητα και να κερδίσουν τον χαμένο χρόνο, στηρίζουν τις ελπίδες τους στο σιδηρόδρομο, που θα απορροφήσει σημαντικό μέρος της εθνικής τους ενέργειας. Το γεγονός ότι Αγγλικοί τραπεζικοί οίκοι αναλαμβάνουν σχεδόν αποκλειστικά την έκδοση δανείων δείχνει το ειδικό βάρος της Αγγλικής επιρροής στην εσωτερική πολιτική σκηνή , πάντα σε συνεργασία με την Ε.Τ.Ε , η παρουσία της οποίας στα Δ.Σ των σιδηροδρομικών εταιρειών είναι εντυπωσιακή, Μ. Ρενιέρης , Σ. Στρέιτ , Π. Καλλιγιάς , Ι. Βαλαωρίτης και άλλα διοικητικά στελέχη στελέχη της Ε.Τ.Ε , θα καταλάβουν καίριες θέσεις στα Δ.Σ όλων των εταιρειών. Η συνολική ονομαστική χρηματοδότηση που συνεισφέρει ο κρατικός προϋπολογισμός φτάνει τα 290 εκ. δρχ. και υπερκαλύπτει κατά 24% την πραγματική επένδυση των 234 εκ. δρχ. Η διαφορά αυτή σε συνδυασμό με την υψηλή συμμετοχή κεφαλαίων σε σκληρό νόμισμα, δείχνει τα όρια της κερδοσκοπίας που επιβαρύνουν την εθνική οικονομία μέχρι τις μέρες μας.

Περίοδος 2^η 1914- 1940

“ Και ο ανίδεος , ο παράφορος , ο ασυλλόγιστος πρωθυπουργός έρχεται να βάλει βάνουσο χέρι εις τα άγιο των αγίων του κράτους και του Ελληνισμού ολοκλήρου, την Εθνική Τράπεζα, ζητών αυτός να διορίζει και να παύει τους Διοικητές της, ζητών εάν δεν εισακουσθεί , να δημιουργήσει αυτός, ο Μέγας Ναπολέων, ιδικήν του Τράπεζα κράτους. “ Ακρόπολις , 2 Νοεμβρίου 1914.

Η ορθολογικότερη λειτουργία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, ακόμη και όταν μνημονεύεται ως ανάγκη, ποτέ δεν συνδέεται με την αναδιοργάνωση της Εθνικής Τράπεζας.

Ο πολιτικός κόσμος της Ελλάδας σε καμία περίπτωση δεν καταγράφει την ανάγκη έστω και ενός στοιχειώδους θεσμικού εκσυγχρονισμού. Αντιθέτως όλα τα ερεθίσματα προς αυτήν την κατεύθυνση έρχονται απ' έξω και στηρίζονται στην ανάγκη των ξένων κεφαλαιαγορών να εξασφαλίσουν την ομαλή εξυπηρέτηση των κεφαλαίων που θα δάνειζαν στην Ελλάδα.

Ο Βενιζέλος δεν δίστασε να θίξει αυτό το θέμα στο κοινοβούλιο και μάλιστα με πολύ σκληρά λόγια. “Κύριοι δεν το αγνοείται βεβαίως ότι η εθνική Τράπεζα εμποδίζει εδώ και καιρό να πέσει φως στις εργασίες της. Αυτό επεδιώχθη δι' απόπειρας διαφθοράς του Τύπου συστηματικά, επιδιώχθη όπως η χρηματική και οικονομική αδυναμία πολλών δημοσιογραφικών οργάνων χρησιμοποιηθεί όπως για την Εθνική Τράπεζα να μην είναι δυνατό να λεχθεί και να γραφεί οτιδήποτε επιβαρυντικό”.

Οι αγορητές της αντιπολίτευσης παραδέχθηκαν ότι συχνά η Εθνική Τράπεζα καταχράσθηκε της ισχύος της, προκειμένου να αποκομίσει σημαντικά οφέλη εις βάρος του κράτους.

Δυο είναι τα χαρακτηριστικά παραδείγματα αυτής της περιόδου, η σύμβαση για τον εξηλεκτρισμό της χώρας με την αγγλική εταιρεία Power and Traction και αυτή της υδροδότησης των Αθηνών με την Αμερικάνικη Ulen.

Ο Ι. Μεταξάς έγραψε στο ημερολόγιο του “όλοι αγοράζονται με χρήματα, συμβάσεις, εταιρείες, όλοι κάμνουν εκατομμύρια”.

Η Εθνική θα συνεργήσει με τον δικό της τρόπο στην υπογραφή μιας από τις πιο σκανδαλώδεις συμβάσεις της Ελληνικής ιστορίας, την περίφημη σύμβαση της Power and Traction, η οποία δικαίως χαρακτηρίστηκε ως αποικιοκρατική, με βάση τους όρους σύναψης της και τα προνόμια που εκχωρούνταν στους αναδόχους των έργων. Ο Α. Διομήδης μάλιστα υποστήριξε δημόσια ότι όχι μόνο είναι ο μοναδικός υπεύθυνος για τη σύμβαση αυτή αλλά πως ήταν και υπερήφανος για το έργο του. Ασφαλώς δεν ήταν μόνο η Εθνική τράπεζα που επωφελήθηκε για να συναφθούν σκανδαλώδεις συμβάσεις. Έτσι στα τέλη του 1924, το Ελληνικό δημόσιο συνολολόγησε με την αμερικάνικη εταιρεία Ulen and CO και την Τράπεζα Αθηνών σύμβαση για την εκτέλεση των έργων ύδρευσης της περιοχής Αθηνών – Πειραιώς και περιχώρων. Οι όροι του δανείου ήταν από τους βαρύτερους που το Ελληνικό κράτος ανέλαβε ποτέ να εκπληρώσει, τόσο από την άποψη της τιμής έκδοσης, όσο και του επιτοκίου, αλλά και του χρόνου εξόφλησης, ο οποίος ήταν εξαιρετικά περιορισμένος.

Η Ulen αναλάμβανε την υποχρέωση να εκτελέσει τόσα έργα όσα θα μπορούσαν να γίνουν με βάση τα 10 εκ. δολάρια του δανείου. Όπως ήταν επόμενο, τα χρήματα αυτά δεν έφθασαν και χρειάστηκε να εξευρεθούν πρόσθετοι πόροι. Ένα από τα πλέον σκανδαλώδη σημεία της σύμβασης ήταν και η μεταβίβαση εν αγνοία του Δήμου Αθηναίων ολόκληρου του υπάρχοντος υδραγωγείου.

Έτσι ο δήμος μετατράπηκε σε πελάτης της εταιρείας για εγκαταστάσεις τις οποίες είχε κατασκευάσει ο ίδιος. Η περίοδος όμως της μεγάλης διαπλοκής θα έρθει με την δικτατορία της 4^{ης} Αυγούστου.

Κοινό χαρακτηριστικό των ολοκληρωτικών καθεστώτων είναι το μεγάλο μέγεθος της διαφθοράς. Δεν είναι συμπτωματικό το γεγονός ότι κατά τον Αμερικανό πρέσβη η ομάδα που βρισκόταν πίσω από τον Μεταξά αποτελούνταν από τον διοικητή της Ε.Τ.Ε Ι. Δροσόπουλο, τον Α. Κανελλόπουλο, επικεφαλής της ΕΟΝ, τον Διάκο, τον Μανιαδάκη και βεβαίως τον Μποδοσάκη. Οι προσωπικές σχέσεις του Μποδοσάκη με τον Ι. Μεταξά θα του επιτρέψουν να κινηθεί πολύ άνετα και χωρίς περισπασμούς στην διάρκεια της δικτατορίας. Έτσι πολύ γρήγορα η ΠΥΡΚΑΛ θα προσαρτηθεί και άλλες σημαντικές για τον στρατό βιομηχανίες που προηγουμένως βρισκόταν υπό τον έλεγχο της Εθνικής. με άλλα λόγια από ένα σημείο και πέρα δεν είναι μόνο η ΠΥΡΚΑΛ που συντηρείται λόγω της άφθονης χρηματοδότησης της από την Εθνική, αλλά κατά τον ίδιο τρόπο η Εθνική βρίσκεται εξαρτημένη από την επιχείρηση, ώστε να είναι διαρκώς υποχρεωμένη να διευρύνει τη χρηματοδότηση της και να συντηρεί τα φιλόδοξα επιχειρηματικά σχέδια του Μποδοσάκη.

Στα τέλη του μεσοπολέμου τα δάνεια προς την συγκεκριμένη επιχείρηση ξεπερνούσαν το ½ του ενεργητικού της ΕΤΕ και επομένως κάθε πρόβλημα που θα παρουσίαζε η ΠΥΡΚΑΛ μπορούσε να έχει οδυνηρές συνέπειες και για την τράπεζα.

Ίσως σε αυτό το θέμα να αναφέρεται η ακόλουθη σημείωση του Ι. Μεταξά στο ημερολόγιο του :

“ Απόγευμα Κορυζής σπίτι. Φοβισμένος από βάρος Εθνικής Τραπέζης. “

Περίοδος 3^η 1940 – σήμερα

Ουσιαστικό ενδιαφέρον έχει ένα ευρύτερο ερώτημα για την περίοδο της Κατοχής και αφορά τις ηθικές ευθύνες που προκύπτουν από τη συστηματική επιδίωξη κερδών σε μια συγκυρία εθνικής ανωμαλίας. Σε ένα περιβάλλον εθνικού εξανδραποδισμού η τράπεζα την περίοδο 1940-1944 επικέντρωσε τη δραστηριότητα της στην εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών. Ορισμένες από τις ευκαιρίες αυτές προέκυψαν από την αδυναμία ή άμεση βιοτική ανάγκη δανειοληπτών της, των οποίων τα ακίνητα ή τις μετοχές η τράπεζα έσπευσε να αποκτήσει. Δίπλα στο πλήθος των επιχειρήσεων που έκλεισαν, δημιουργήθηκαν περίπου 6500 νέες επιχειρήσεις επί κατοχής και η νεόπλουτη αυτή τάξη αποτέλεσε κατά τεκμήριο πελάτη του τραπεζικού συστήματος και της Εθνικής. Το σύστημα της κατοχής επέφερε μια απάνθρωπη βίαιη αναδιανομή πλούτου από την συντριπτική πλειονότητα, προς την τάξη των μαυραγοριτών και κερδοσκόπων του κατοχικού καθεστώτος.

Στην κατοχική οικονομία ο πλούτος μετακινήθηκε από τους καταθέτες στους οφειλέτες, από τους δικαιούχους εισοδημάτων που εκμηδενίσθηκαν από τον πληθωρισμό στους κατόχους σταθερών αξιών, από αυτούς που εκποιούσαν σπίτια, χρεόγραφα και λίρες για λίγο γάλα, αβγά και ένα μπουκάλι λάδι, στους παραγωγούς ειδών βασικής διατροφής. Κομβική θέση στους διαύλους αυτούς ανακατανομής πλούτου είχε η Εθνική Τράπεζα κυρίως από τη θέση της στην κορυφή μιας δεδομένης κοινωνικοοικονομικής πυραμίδας που παρέμεινε δομικά αναλλοίωτη. Ήταν αυτό το κοινωνικοοικονομικό σύστημα που σε μια φάση ακρότητας οικονομικής και νομισματικής

εξάρθρωσης , παρήγαγε την αφόρητη κοινωνική ανισότητα και αδικία της κατοχής. Από το προπολεμικό ενεργητικό των ασφαλιστικών οργανισμών επί συνόλου 6,5 δις δρχ. , περισώθηκαν μόλις τα 855 εκ δρχ. που είχαν επενδυθεί σε ακίνητα. Έτσι οι ασφαλισμένοι υπέστησαν σημαντική ζημιά από την ολική εξαφάνιση των προπολεμικών τους επενδύσεων σε τραπεζικές καταθέσεις , αναγκαστικούς δανεισμούς προς το κράτος και χρηματούγραφα. Η κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας του Γ. Παπανδρέου με τον νόμο 18 του 1944 προχώρησε στη διαγραφή ουσιαστικά του δημοσίου χρέους σε δρχ. και επίσης δεχόταν την διαγραφή όλων των ιδιωτικών χρεών που είχαν συναφθεί μέχρι τις 11 Νοεμβρίου 1944 σε δρχ. μεταξύ των οποίων και τις τραπεζικές καταθέσεις. Έτσι ο Μποδοσάκης επανάκτησε τις επιχειρήσεις του χωρίς να εξοφλήσει κανένα από τα προπολεμικά υψηλά δάνεια και όπως είχε συμβεί και κατά τον μεσοπόλεμο , η εμπλοκή της Εθνικής στις βιομηχανίες του ομίλου Μποδοσάκη γρήγορα κλιμακώθηκε σε μια σχέση ζωτικής αμοιβαίας αλληλεξάρτησης. Μεταπολεμικά η Ελλάδα ήταν ο έκτος μεγαλύτερος αποδέκτης οικονομικής βοήθειας παγκοσμίως , αφού πήρε τα μισά χρήματα από όσα πήρε η Γερμανία και μάλιστα υπό την μορφή δωρεάν βοήθειας και όχι δανεισμού.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις η βοήθεια έπιασε τόπο μόνο κατά 20% κατά μέσο όρο μιας και το υπόλοιπο 80% των κεφαλαίων οικειοποιήθηκαν 200 περίπου οικογένειες κατά δήλωση του Σπύρου Μαρκεζίνη.

Ο εξέχων οικονομολόγος Κυριάκος Βαρβαρέσος δήλωσε “ Οι σημερινές μας δυσχέρειες δεν οφείλονται στην ανεπάρκεια υλικών μέσων , γιατί ουδέποτε είχαμε στη διάθεση μας πιο άφθονα υλικά μέσα από σήμερα. Κατά την γνώμη μου οφείλονται στις συνήθειες και τη νοοτροπία που αποκτήθηκε κατά την διάρκεια της κατοχής και διατηρήθηκε μεταπολεμικά εμφανίζοντας την Ελλάδα σαν μια χώρα όπου συνδυάζεται η απληστία και η αδιαφορία για τις ανάγκες του συνόλου αφ’ ενός και ο φόβος και η απαισιοδοξία για το μέλλον της χώρας αφετέρου.

Σύμφωνα με τον οικονομικό σύμβουλο της Εθνικής Ιωάννη Παρασκευόπουλο “ ο Έλληνας βιομήχανος έχει συνήθως κερδοσκοπική – εμπορική και σπάνια βιομηχανική συνείδηση και αυτή ενθαρρύνει τον πειρασμό συγκρότησης των παραγωγικών εγκαταστάσεων με δανεικά αντί με ίδια κεφάλαια , καθιστώντας τες μη βιώσιμες “.

Έτσι το 1976 η κυβέρνηση Καραμανλή προχώρησε σε κρατικοποίηση μερικών μεγάλων υπερχρεωμένων εταιρειών , όπως την Ολυμπιακή , την ΕΚΟ και τον όμιλο επιχειρήσεων της Εμπορικής Τράπεζας του Στρατή Ανδρεάδη.

Η πολιτική αυτή συνεχίστηκε και τη δεκαετία του 1980 όπου είχαμε το μεγαλύτερο κύμα κρατικοποιήσεων ολόκληρης της μεταπολεμικής περιόδου.

Αν το ουσιαστικό πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας και εκείνο που αντιμετωπίζεται πολύ δύσκολα ήταν και εξακολουθεί να είναι η ανταγωνιστικότητα , το πρόβλημα εκείνο που προβλήθηκε περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο και που δείχνει να αντιπροσωπεύει όλη αυτή την περίοδο είναι

τα δημόσια οικονομικά. Τη δεκαετία του '90 η κυβέρνηση Σημίτη προκειμένου η χώρα να μπει στη ζώνη του ΕΥΡΩ ωραιοποίησε την οικονομική κατάσταση της χώρας για να πιάσει τα κριτήρια ένταξης, χρέος όχι πάνω από 3% του Α.Ε.Π. Έτσι σε συνεργασία Εθνικής και Goldman sacks μετακυλίστηκε το χρέος και επιμερίστηκε στα επόμενα χρόνια (swap), υποθηκεύοντας τις εισπράξεις του δημοσίου. Η κυβέρνηση του Κώστα Καραμανλή που την διαδέχτηκε μη έχοντας εσωτερικούς πόρους κατέφυγε στον εξωτερικό δανεισμό διογκώνοντας το δημόσιο χρέος, οδηγώντας έτσι τη χώρα στο ΔΝΤ όπως είχε προφητεύσει ο Κώστας Σημίτης .

Ποιο κυνική ομολογία χρεοκοπίας του πολιτικού συστήματος από την δήλωση του τότε υπουργού οικονομικών Γιώργου Παπακωνσταντίνου όταν υπέγραφε το μνημόνιο δεν υπάρχει .” Καθώς ολοκληρώνουμε τη λεγόμενη συμφωνία σε υπηρεσιακό επίπεδο, για να επικυρωθεί στη συνέχεια από την Ελληνική κυβέρνηση, το Γιούρογκρουπ αλλά και τα κοινοβούλια στην Ελλάδα και στις χώρες των πιστωτών μας, συνειδητοποίησα ότι αυτή ήταν η πρώτη φορά που το Ελληνικό κράτος είχε ένα πλήρες επιχειρησιακό σχέδιο. Ένα λεπτομερές και δεσμευτικό πολυετές πρόγραμμα πολιτικής με χρονοδιαγράμματα και πλήρως κοστολογημένες δράσεις. Αλλά και με ένα μηχανισμό παρακολούθησης που θα διασφάλιζε ότι οι δεσμεύσεις αυτές θα μετατρέπονταν σε πράξεις, με συγκεκριμένες κυρώσεις , στην αντίθετη περίπτωση : την άρνηση εκταμίευσης των δόσεων του δανείου από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ, χωρίς τις οποίες η χώρα δεν μπορούσε να λειτουργήσει “

Αν ο τέως υπουργός κάνει τον κόπο να διαβάσει τα μνημόνια που υπέγραψε η χώρα μας σε προηγούμενες χρεοκοπίες τότε θα βρει πολλές ομοιότητες όσον αφορά και το σχέδιο και το πολυετές πρόγραμμα πολιτικής . Δικαιώνοντας έτσι αυτό που ελέγχει ήδη από την δεκαετία του 1920 ότι

“ ο πολιτικός κόσμος της Ελλάδας σε καμιά περίπτωση δεν καταγράφει την ανάγκη έστω και ενός στοιχειώδους θεσμικού εκσυγχρονισμού. Αντίθετα όλα τα ερεθίσματα προς αυτή την κατεύθυνση έρχονται απ' έξω και στηρίζονται στην ανάγκη των ξένων κεφαλαιαγορών να εξασφαλίσουν την ομαλή εξυπηρέτηση των κεφαλαίων που θα δάνειζαν στην Ελλάδα “.

Κλείνοντας το κεφάλαιο αυτό θέλω να επισημάνω ότι ο Έλληνας διαθέτει τρία χαρακτηριστικά που τον βοήθησαν να επιβιώσει σε πολύ αντίξοες συνθήκες.

Φαντασία, ευελιξία και προσαρμοστικότητα είναι τα χαρίσματα του Έλληνα που τον βοηθάνε όταν μεταναστεύει, να προκόβει στις καινούργιες πατρίδες.

Κεφάλαιο 5^ο

Γερμανία

Ο Γερμανικός λαός αγαπάει πολύ την πατρίδα του , είναι πειθαρχημένος και εξαιρετικά υπάκουος. Το Γερμανικό ιδανικό , ο Γερμανικός κώδικας συμπεριφοράς, δεν έκανε καμία υποχώρηση απέναντι στις ανθρώπινες ατέλειες και αδυναμίες. Μονάχα η πλήρης συμμόρφωση με τα πρότυπα του προσέφερε ικανοποίηση. Κατά τη διάρκεια αιώνων απολυταρχικής εξουσίας , οι Γερμανοί είχαν καλλιεργήσει μια σιωπηλή λαχτάρα για εθνικά ιδεώδη , πεποιθήσεις , βασικές αρχές και πρότυπα , που απαιτούσαν απόλυτη υποταγή. Η διαδικασία ωρίμανσης του ευρύτερου πληθυσμού που συντελείται κατά τη μετάβαση από τον δεσποτισμό στην ενεργό συμμετοχή στις υποθέσεις του κράτους , δεν ήταν και δεν είναι σε καμία χώρα τόσο απλή διαδικασία. Η υποταγή σε απολυταρχικές άρχουσες ελίτ καθίσταται μια βαθιά ριζωμένη έξη.

Στους περισσότερους ανθρώπους που έχουν αποκτήσει μια τέτοια έξη, ακόμη και όταν είναι εξαιρετικά δυσαρεστημένοι με τους ηγέτες τους, τους είναι δύσκολο να κυβερνηθούν με οποιοδήποτε άλλο τρόπο. Η μετάβαση σε μη αυταρχικά καθεστάτα απαιτεί την εκμάθηση νέων κοινωνικών τεχνικών και δεξιοτήτων που με την σειρά τους αξιώνουν από τους ανθρώπους περισσότερη ανεξαρτησία , αυτοπειθαρχία και ικανότητα κριτικής σκέψης.

Ο Γερμανικός λαός και ιδιαίτερα οι νέοι κουβαλάνε στις πλάτες τους ένα τεράστιο ηθικό βάρος που είναι τα εγκλήματα πολέμου τα οποία έγιναν από τους παππούδες τους κατά τη διάρκεια της ναζιστικής διακυβέρνησης. Η αναζήτηση της αλήθειας είναι επώδυνη και ταυτόχρονα λυτρωτική γιατί ψάχνοντας θα ανακαλύψουν τους πραγματικούς υπαίτιους , τους σπόνσορες των ναζί χωρίς τους οποίους δεν θα ανέβαιναν στην εξουσία, οι οποίοι τους χειραγώγησαν και εξακολουθούν να τους χειραγωγούν μέχρι σήμερα. Μολονότι οι ηγετικές ομάδες της Γερμανίας στους δυο παγκόσμιους πολέμους του 20^{ου} αιώνα διέφεραν σημαντικά ως προς τη κοινωνική τους καταγωγή , οι πολεμικοί τους στόχοι ήταν ουσιαστικά οι ίδιοι : αποσκοπούσαν στην δημιουργία μιας Γερμανικής αυτοκρατορίας στην Ευρώπη. Πέρα από την άμεση προσάρτηση περιοχών, κυρίως στα ανατολικά, ανάμεσα στους Γερμανικούς πολεμικούς στόχους του Α΄ παγκοσμίου πολέμου ήταν και η σύσταση μιας κεντροευρωπαϊκής ένωσης που θα αποτελούνταν από την Γαλλία, το Βέλγιο , την Ολλανδία , τη Γερμανία , τη Δανία και την Αυστροουγγαρία , με την Ιταλία, Σουηδία και τη Νορβηγία ως συνδεδεμένα μέλη .

Πολλά εδάφη στην Ανατολή , συμπεριλαμβανομένης της Πολωνίας και μεγάλων τμημάτων της Ρωσίας, προορίζονταν να αποτελέσουν αποικίες. μπορεί γενικά να λεχθεί ότι μια Γερμανική ομάδα 70-80 εκατομμυρίων ανθρώπων θα αποτελούσε την εξουσιάζουσα τάξη σε μία αυτοκρατορία με 500- 600 εκατομμύρια κατοίκους.

Για τους εξουσιαστικούς σχηματισμούς τα πρότυπα πολιτισμένης συμπεριφοράς έχουν νόημα για όσο διάστημα λειτουργούν ως σύμβολα και όργανα της ισχύος τους. Κατά συνέπεια οι εξουσιάζουσες

ελίτ , οι άρχουσες τάξεις ή τα έθνη συχνά πολεμούν στο όνομα της ανώτερης αξίας τους, τον ανώτερο πολιτισμό τους, με μεθόδους διαμετρικά αντίθετες από τις αξίες που αξιώνουν ότι πρεσβεύουν. Έτσι οι υπερασπιστές του πολιτισμού εύκολα μεταμορφώνονται στους χειρότερους καταστροφείς του – εύκολα μεταμορφώνονται σε βαρβάρους. Οι σπόνσορες λοιπόν των ναζί ήταν οι Γερμανοί βιομήχανοι , οι οποίοι ήταν οι κύριοι χρηματοδότες τους με στόχο την εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης που θα βασίζονταν στην ισχύ των εξουσιαστών και την αδυναμία των εξουσιαζόμενων. Λόγω των ασύλληπτων διαστάσεων της ξένης καταναγκαστικής εργασίας στο Γ Ράιχ , το Βερολίνο ανέπτυξε γιγάντιες διοικητικές υποδομές εργατικής εκμετάλλευσης και σύνθετα συστήματα επιτήρησης και καταστολής, αποδεικνύοντας πως ακόμα και σε μια ανεπτυγμένη σύγχρονη πόλη μπορεί να είναι δυνατή η δουλοπαροικία , για να μην πούμε βάρβαρη συμπεριφορά απέναντι σε σκλάβους , σαν αυτή που συναντούμε σε πρωϊμότερες φάσεις της ανθρώπινης ιστορίας. Γαλούχησαν την νεολαία με τις θεωρίες του υπεράνθρωπου και της Άριας φυλής που προορίζονταν να ηγεμονεύσουν μη διστάζοντας να χορηγήσουν μαζικά στους Γερμανούς στρατιώτες μεθαμφεταμίνη, ένα εξαιρετικά διεργετικό μόριο, καλλιεργώντας έτσι το αήττητο της Βέρμαχτ. Εμψυχωμένος από ένα ολέθριο ταξικό μείγμα προπαγάνδας και φαρμακευτικών ουσιών, ο λαός έπεφτε όλο και πιο βαθιά στην εξάρτηση. Ενόψει του ανταγωνισμού των ατομικών οικονομικών συμφερόντων σε μια σύγχρονη κοινωνία επιδόσεων , η ουτοπική ιδέα μιας αρμονικής κοινότητας, βασισμένης σε πεποιθήσεις, όπως ήθελε να πιστεύει η εθνικοσοσιαλιστική προπαγάνδα , αποδείχθηκε αυταπάτη. Δεν είναι τυχαίο ότι μεταπολεμική η Γερμανία εμφάνισε υψηλότατα ποσοστά κατάθλιψης και αυτοκτονιών λόγω του στερητικού συνδρόμου.

Κλείνοντας θέλω να τονίσω ότι δεν υπάρχουν ανώτεροι και κατώτεροι λαοί. Οι τεμπέληδες Έλληνες σύμφωνα με τα στερεότυπα που καλλιεργήθηκαν ήταν αυτοί που με την σκληρή τους εργασία συνέβαλαν καθοριστικά στην ανοικοδόμηση της κατεστραμμένης Γερμανίας μεταπολεμικά, μεταμορφώνοντας την ξανά σε ατμομηχανή της Ευρωπαϊκής οικονομίας .

Η επανεμφάνιση της άκρας δεξιάς, σε συνδυασμό με τη σταδιακή κατάργηση του κράτους πρόνοιας, μεγαλώνουν τις κοινωνικές ανισότητες και μας επαναφέρουν με τις φιλελεύθερες πολιτικές τους στον βασικό στόχο των ελίτ του μεσοπολέμου , την ισχύ των εξουσιαστών και την αδυναμία των εξουσιαζόμενων.

Ελπίζω κάποτε οι νέες και νέοι της μεγάλης αυτής χώρας να καταλάβουν ποιοι ευθύνονται πραγματικά για το ηθικό βάρος που τους φόρτωσαν και να αναζητήσουν ευθύνες από τους ηθικούς αυτουργούς που άφησαν ατιμώρητους στην μεγάλη τους πλειοψηφία οι συγκυρίες του ψυχρού πολέμου.

Κεφάλαιο 6^ο

Ευρωπαϊκή Ένωση

Μετά τον πόλεμο

Οι κοινωνικές εντάσεις και η άμεση ανάγκη εκτόνωσης τους, ώθησαν τις κυβερνήσεις των ευρωπαϊκών χωρών να δείξουν το καλύτερο τους πρόσωπο σε ζητήματα δικαιοσύνης πριμοδοτώντας φιλεργατικές πολιτικές, ενώ παράλληλα στήριζαν διεφθαρμένα καθεστώτα στις πρώην αποικίες τους δείχνοντας εκεί το πραγματικό τους πρόσωπο. Έτσι μεταπολεμικά ανασύρθηκαν και εφαρμόστηκαν στην Δυτική Ευρώπη οι θεωρίες του Κέϋνς περί πλήρους απασχόλησης, δικαιότερης κατανομής των φορολογικών βαρών (άμεσοι προς έμμεσους φόρους), κράτους πρόνοιας, μειώνοντας τις κοινωνικές ανισότητες σε μεγάλο βαθμό. Η ίδρυση της ΕΟΚ αυτό τον στόχο είχε, τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς με απώτερο στόχο την Ευρωπαϊκή ενοποίηση.

Μετά το πάγωμα της ενταξιακής πορείας της Ελλάδας της περιόδου 1967-74 οι κυβερνήσεις της ΝΔ του Κων/νου Καραμανλή επιτάχυναν την προσπάθεια ένταξης της χώρας στις Ευρωπαϊκές κοινότητες, εκμεταλλευόμενες την ευνοϊκή συγκυρία της μεταπολίτευσης για εμπέδωση της Δημοκρατίας, μετά από μια μακρά περίοδο πολιτικής αστάθειας με αποκορύφωμα την τραγωδία της Κύπρου.

Τρεις ήταν οι βασικές παθογένειες της Ελληνικής οικονομίας, η πρώτη ήταν ότι ο λόγος ιδίων κεφαλαίων προς δανειακά καθιστούσε διαχρονικά της Ελληνικές επιχειρήσεις μη βιώσιμες όσο και αν συμπίεζονταν το μισθολογικό κόστος ή χορηγούνταν φορολογικά κίνητρα, με αποτέλεσμα ή να χρεοκοπούν ή να εξαγοράζονται στην καλύτερη περίπτωση.

Η δεύτερη παθογένεια ήταν η εκτεταμένη φοροδιαφυγή. Στην Ελλάδα η άμεση φορολογία ποτέ δεν απέδωσε πάνω από το 25% των εσόδων με το άλλο 75% να καλύπτεται από την έμμεση φορολογία, που είναι η πιο άδικη γιατί πλήττει τα φτωχότερα στρώματα κυρίως.

Τέλος η Ελλάδα ήταν η μόνη χώρα της ΕΟΚ και Ε.Ε αργότερα που δεν διέθετε κτηματολόγιο. Φανταστείτε πόσες δασικές πυρκαγιές και τραγωδίες σαν αυτές που συνέβησαν στην Μάνδρα θα είχαν αποφευχθεί, όταν μετά τις φονικές πλημύρες φάνηκε ότι το δημοτικό αμαξοστάσιο και γήπεδο ήταν κτισμένα πάνω σε μπαζωμένα ρέματα. Επίσης η φονική πυρκαγιά στο Μάτι, όταν άνθρωποι στην προσπάθεια να βρουν διέξοδο προς την θάλασσα έπεφταν σε αδιέξοδα δρομάκια που έγιναν παγίδες θανάτου για 102 συνανθρώπους μας.

Σε κατάταξη του ΟΑΣΑ με θέμα την διαφθορά η Ελλάδα είχε καταταχθεί στην 83^η θέση σε σύνολο 130 χωρών. Στις πρώτες θέσεις με τη μικρότερη διαφθορά ήταν οι Σκανδιναβικές κάτι αναμενόμενο ενώ η Γερμανία βρισκόταν στην 20^η και η Ιταλία στην 30^η θέση.

Η εικόνα της χώρας παρέπεμπε προς τριτοκοσμική παρά προς Ευρωπαϊκή. Αναρωτιέται κανείς γιατί μας δέχτηκαν. Η απάντηση έχει να κάνει με τους στόχους της Γερμανίας, όπου ο Ευρωπαϊκός νότος θα τροφοδοτεί τα πλεονάσματα της Γερμανικής οικονομίας, εισάγοντας φάρμακα, αγροχημικά

προϊόντα, αυτοκίνητα , όπλα και όποιο άλλο βιομηχανικό προϊόν. Η έκθεση του Υπουργείου Εξωτερικών Διεύθυνση Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 7^{ης} Αυγούστου 1978 ,λιγότερο από δυο χρόνια πριν υπογραφεί στο Ζάμπειο η συμφωνία ένταξης της Ελλάδας , είναι πολύ διαφωτιστική.

Οικονομικά και νομισματικά η Κοινότητα είναι αυτή την στιγμή διαιρεμένη στην ομάδα των χωρών που ανήκουν στο “φίδι” (Δ. Γερμανία , Μπενελούξ, Ολλανδία, Δανία) και την ομάδα που δεν ανήκει στο “φίδι “ (Γαλλία, Ιταλία, Μ. Βρετανία και Ιρλανδία). Η πρώτη ομάδα αποτελεί πράγματι μια “νομισματική περιοχή “ και έχει όλες τις οικονομικές δυνατότητες να προχωρήσει σε πλήρη νομισματική και οικονομική ενοποίηση. Οι υπόλοιπες χώρες όμως αντιμετωπίζουν τεράστια προβλήματα διαρθρωτικής φύσεως , υψηλότερα επίπεδα πληθωρισμού και ανεργίας. Η συμμετοχή τους συνεπώς σ ένα νέο σύστημα “ σταθερών ισοτιμιών μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν εκπληρωθούν μερικές προϋποθέσεις :ή η μεταβίβαση αποθεμάτων “, αποτελεί μια σημαντική προϋπόθεση, αλλά δεν αρκεί. Απαιτείται επί πλέον μια γενναία μεταφορά πόρων από τα ισχυρότερα οικονομικά μέλη στα ασθενέστερα. Εάν όμως τα ισχυρότερα μέλη της κοινότητας

(Δ. Γερμανία) αρνηθούν να πραγματοποιήσουν τη “ μεταβίβαση πόρων “ όπως διαφαίνεται , τότε υπάρχει κίνδυνος να γίνει η Ευρώπη των “ δυο στρωμάτων “ ή δυο ταχυτήτων.

Διαφαίνεται ακόμη η τάση των δυο ισχυρών μελών της κοινότητας (Γερμανίας , Γαλλίας) να λαμβάνουν αποφάσεις χωρίς προηγούμενη ανταλλαγή απόψεων (ή συγκατάθεση) των μικρότερων μελών της κοινότητας. Η de facto σύσταση ενός “ Διευθυντηρίου “ με πιθανή διαίρεση της ΕΟΚ σε “δυο στρώματα “ θα αλλοιώσει ριζικά τη φύση και χαρακτήρα της κοινότητας και θα θέσει σε κίνδυνο τη συνοχή της ή και αυτή την ύπαρξη της ακόμα. Εάν η τάση των “ δυο στρωμάτων “ γίνει πραγματικότητα με τη Δ. Γερμανία σε συνεχώς ισχυροποιούμενη θέση, τότε το όραμα της ανεξάρτητης Ευρώπης ίσως ταφεί οριστικά.

Είναι η εποχή των πετρελαϊκών κρίσεων που σήμανε το τέλος της ευδαιμονίας και την επέλευση του νεοφιλελευθερισμού της σχολής του Σικάγου υπό τον Μίλτον Φρήντμαν.

Η συνέχεια είναι γνωστή από την Αγγλία της “Θάτσερ “ οι ελίτ άρχισαν να δείχνουν το πραγματικό τους πρόσωπο. Σταδιακή κατάργηση του κράτους πρόνοιας και όλων των φιλεργατικών νόμων με αποτέλεσμα την αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων.

Τελικά ο στόχος της Γερμανίας των αρχών του αιώνα για μια κεντροευρωπαϊκή ένωση και αποικιοποίηση της υπόλοιπης Ευρώπης παραμένει δηλ. η εκμετάλλευση της εργατικής δύναμης που θα βασιζόνταν στην ισχύ των εξουσιαστών και την αδυναμία των εξουσιαζομένων. Ποτέ άλλοτε το 1% του πληθυσμού της γης δεν κατείχε τόσο πλούτο, πάνω από το 50% του παγκόσμιου πλούτου είναι συγκεντρωμένο σε τόσους λίγους ισχυρούς.

Κεφάλαιο 7^ο

Νεολαία

“Σπάστε τη βούληση τους εγκαίρως. Αρχίστε αυτό το σημαντικό έργο πριν αρχίσουν να περπατούν και να μιλούν. Μην τους δίνετε τίποτα, σημαντικό ή ασήμαντο όταν κλαίνε. Αφήστε τους να ικετεύουν χωρίς να τους κάνετε το χατίρι. Σπάστε τη βούληση τους και η ψυχή τους θα ζήσει και πιθανώς να σας ευγνωμονούν γι’ αυτό αιωνίως” .

Αυτές ήταν οδηγίες του επισκόπου του Μάντσεστερ προς τους δασκάλους και τους γονείς της περιοχής το 1857.

Η νεολαία είναι το πιο ελπιδοφόρο αλλά και επίφοβο τμήμα της κοινωνίας για τους κατέχοντες την εξουσία “ μακάριους “ , οι οποίοι φοβούνται τον αυθορμητισμό , την περιέργεια και φιλομάθεια των νέων, προσπαθώντας να τους καλλιεργήσουν την ακρισία και την απέχθεια στην μάθηση, για να μπορούν αργότερα να τους χειραγωγούν ευκολότερα.

Νέες και νέοι της Ευρώπης ο χειρότερος εχθρός της Δημοκρατίας είναι η ημιμάθεια. Διεκδικήστε καλύτερη εκπαίδευση γιατί η Δημοκρατία είναι το πολίτευμα της κριτικής σκέψης αφού βασίζεται στην συμμετοχή των πολιτών στα κοινά. Μιας εκπαίδευσης που θα αναδεικνύει τις δεξιότητες των μελλοντικών πολιτών. Έχετε πάντα κατά νου ότι η έλλειψη παιδείας είναι η γενεσιουργός αιτία των κοινωνικών ανισοτήτων. Τα αποτελέσματα μιας έρευνας που συνέδεσε την εκπαίδευση με τον κίνδυνο της φτώχειας είναι αποκαλυπτικά .

Η ομάδα των ατόμων με τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι εκείνη που καταγράφει το μικρότερο ποσοστό κινδύνου φτώχειας , σε σχέση με αυτήν της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας που διατηρούσε το υψηλότερο ποσοστό. Αυτό φαίνεται και από τους χιλιάδες Έλληνες επιστήμονες οι οποίοι εργάζονται στο εξωτερικό πιστοποιώντας το υψηλό επίπεδο σπουδών των δημοσίων Α.Ε.Ι. τα οποία παρά την μόνιμη υποχρηματοδότηση είναι διεθνώς καταξιωμένα. Η Ελλάδα σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του ΟΗΕ για την “ Ανθρώπινη Ανάπτυξη “ κατατάσσεται δυστυχώς στην 105^η θέση σε σύνολο 132 χωρών , οι δαπάνες για την εκπαίδευση ποτέ δεν ξέφυγαν από το 3-3.5% του ΑΕΠ σε σύγκριση με τον μέσο όρο των χωρών της Ε.Ε που πλησιάζει το 6 %.

Επίσης θα ήθελα να επισημάνω ότι τώρα τελευταία γίνεται πολύς λόγος για ίδρυση ιδιωτικών Α.Ε.Ι. Ο κύριος λόγος είναι τα κοινοτικά κονδύλια από το 1995 η τριτοβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται αντιμέτωπη με μια μεγάλη παρέμβαση που επιχειρείται μέσω των ΚΠΣ. Τα πανεπιστήμια καλούνται να παίξουν τον ρόλο “επιχειρηματία “ και “ αναδόχου προγραμμάτων “ προκειμένου να χρηματοδοτήσουν τη λειτουργία τους. Αυτό έχει σοβαρή επίπτωση στη φυσιογνωμία τους και το περιεχόμενο των σπουδών καθώς ωθούνται να εναρμονιστούν με τις συγκυριακές απαιτήσεις της αγοράς και των επιχειρήσεων , ενώ σχολές ανθρωπιστικών επιστημών (φιλοσοφία, κοινωνικές) επιστήμες θα δυσκολευτούν να πείσουν για την “ επιχειρηματική τους αξία “ και θα μαραζώσουν.

Τέλος θα ήθελα να κάνω έκκληση στους νέους και νέες της Ευρώπης για μαζική συμμετοχή στις εκλογές. Η Δημοκρατία χρειάζεται την ενεργό συμμετοχή όλων των πολιτών στα κοινά ιδιαίτερα των νέων ούτως ώστε να υπάρχει εναλλαγή προσώπων σε θέσης ευθύνης. Όσο μεγαλύτερη είναι η συμμετοχή στα κοινά τόσο η Δημοκρατία ανθίζει και ακμάζει , όσο μικρότερη φαλκιδεύεται και παρακμάζει. Νέοι και νέες σε οποιαδήποτε παράταξη και αν ανήκετε μην ψηφίζετε τους ίδιους ανθρώπους να σας εκπροσωπούν κάθε φορά. Είναι νοσηρό το φαινόμενο ότι τρεις καγκελάριοι, Αντενάουερ- Κολ και Μέρκελ διοίκησαν την Γερμανία για πάνω από 40 χρόνια ενώ το ίδιο συνέβη και στην Ελλάδα που διοικήθηκε από τρεις πολιτικές οικογένειες κυρίως μεταπολεμικά.

Επίλογος

Φτάνοντας στο τέλος ήρθε η ώρα να σας συστηθώ. Είμαι ο Κλεισθένης και μαζί με τους συνεργάτες μου το 510 πχ δημιουργήσαμε ένα νέο τρόπο διακυβέρνησης, που ονομάστηκε Αθηναϊκή Δημοκρατία.

Μας κατηγορήσαν για τρυφηλότητα και μαλθακότητα. Εμείς όμως αποδείξαμε ότι με τη διαφορετικότητα και την σύνθεση ιδεών προάγονται οι τέχνες και οι επιστήμες, παρά με την ομοιομορφία και την μονολιθικότητα. Φανταστείτε ποια θα ήταν η τύχη ενός Στήβεν Χόκινγκ σε πολιτεύματα σαν της Σπάρτης ή της Ναζιστικής Γερμανίας.

Χρησιμοποιήσαμε τη δουλική εργασία στα μεταλλεία του Λαυρίου, αλλά δεν είχαμε καμία “ κρυπτεία “ ή τάγματα εφόδου για να εξοντώσουμε τους ανεπιθύμητους.

Μετά τον θάνατο του Περικλή εμπιστευτήκαμε λαϊκιστές ηγέτες σαν τον Κλέωνα και τον Αλκιβιάδη με καταστροφικά αποτελέσματα. Αποδείχθηκε έτσι ότι ο λαϊκισμός είναι ο πιο μεγάλος εχθρός της Δημοκρατίας.

Κατά τη διάρκεια του Πελοποννησιακού πολέμου σκεφτήκαμε να δώσουμε πολιτικά δικαιώματα στις γυναίκες όπως πολύ γλαφυρά παρουσίασε ο Αριστοφάνης στις “ Εκκλησιάζουσες “ .

Ήταν λάθος που δεν το τολμήσαμε γιατί οι γυναίκες βιώνοντας την απώλεια πατεράδων ,αδελφών , συζύγων και γιών καταλαβαίνουν καλύτερα από εμάς ότι η Δημοκρατία ή Ελευθερία και η Ειρήνη είναι αλληλένδετες έννοιες.

Παρά τις όποιες ατέλειες ταξιδεύοντας στον χωροχρόνο διαπιστώνω πόσο επίκαιρο παραμένει και ζητούμενο από πολλούς λαούς, που στενάζουν κάτω από Δεσποτικά και Διεφθαρμένα καθεστώτα , το να έχουν Δημοκρατική διακυβέρνηση.

